

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrletna 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrletna 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 27. septembra 1865.

Manifest ali cesarjev razglas.

Svojim národom!

Poglavitna misel, ki sem jo izrekel v svoji diplomii 20. oktobra 1860. leta in ktera Me bode v prihodnje vodila Mojim zvestim národom na blagor, bila je — da se po skupni obravnavi najviših državnih nalog cesarstvu ohrani moč in Avstrii utrdi edinost v različnih njenih delih in v njihovem pravnem zgodovinskem razvitku.

Slovesno zagotovljena in nepriklicljivo ustanovljena je Mojim národom pravica, da se po svojih postavnih zastopnikih sklepavno udeležujejo postavodaje in denarstvenega gospodarjenja, ta pravica je trdno poročstvo, da se cesarstvu in deželam pospeši materijalni blagor.

Kako da se ima ta pravica izvrševati, zaznamnjaj je Moj patent 26. februarja 1861, s katerim sem razglasil temeljno postavo o državnem zastopništvu, in v šestem oddelku omenjenega patenta sem oznanil ves obseg prejšnjih, zopet oživiljenih in z nova danih temeljnih postav za ustavo svojega cesarstva.

Obliko, po kateri se ima ta ustava v vseh svojih delih soglasno razviti, prepustil sem svobodnemu sodelovanju vseh svojih národov.

Živo priznavam, da je velik del Mojega cesarstva na Moj klic skoz več let v glavno mesto radovoljno pošiljal svoje zastopnike, da so reševali visoko važne naloge prava, državnega in národnega gospodarjenja.

Toda ni se dosegel Moj namen, kterega nespremenljivo hranim, namen, da se temelj vsemu cesarstvu na korist postavi z ustavnim pravnim razvitkom, ki ima svojo moč in svoj pomen le tedaj, ako se ga prostovoljno vdeležujejo vsi národi.

Velik del Mojega cesarstva, akoravno tudi ondi gorko bíjejo domoljubna srca, se je stanovitno odtegoval skupnemu postavodajavnemu delovanju; ta del Mojega cesarstva opravičeval je svoje dvome o pravu z različnimi določili onih temeljnih postav, ki so ravno v svoji celoti ustava Mojega cesarstva.

Vladarska Moja dolžnost mi prepoveduje, da bi dalje prezéral dogodbo, ktera ovira izpeljavo Mojega namena, to je razvitek svobodnega ustavnega življenja, in ktera temelj izpodbija pravici vseh narodov; kajti tudi v deželah, ktere niso pod ogrsko krono, je splošna postavodajavna pravica vkoreninjena le v onem stalu, ktero VI. oddelek v patentu 26. februarja 1861. leta določuje Mojemu cesarstvu za ustavo.

Ker ni temeljne pogoje, to je, jasnega in živega soglasja v vseh delih temeljne postave, se tudi v djanji ni pokazalo trdno ustavno življenje, ktero za gotovo obeta blagonosen vspeh.

Da tedaj morem rešiti cesarsko svojo besedo, da bistva ne žrtvujem obliki, sklenil sem, nastopiti pot, po

kterem se pred vsem porazumem s postavnimi zastopniki svojih narodov v izhodnjih deželah, zavoljo tega ogrskemu in hrvaškemu deželnemu zboru v sprejem predložim diplomu 20. oktobra 1860. leta in temeljno postavo o državnem zastopništvu, ktero sem razglasil s patentom 20. februarja 1861. leta.

Ako pa pomislim, da je v pravu nemogoče, da bi se v enem delu Mojega cesarstva še le pretresala ista postava, ktera o istem času že sploh veljá za druge dežele, primoran sem, postavo o državnem zastopništvu ustaviti z določnim zagotovilom, da bodem sklepe zastopnikov onih vzhodnjih kraljestev, ako se bodo njihove premembe omenjenih postav vjemale z edinostjo in močjó Mojega cesarstva, postavnim zastopnikom drugih kraljestev in dežel, predno jih potrdim, predložil, da zaslišim in pretehtam tudi njihov enako važni izrek.

Žal mi je, da je neobhodnje potrebno, tudi ustaviti ustavno delovanje ožega državnega zbora; toda pri organiziški zvezi in enaki veljavi vseh določil temeljne postave za splošno delovanje državnega zbora je nemogoče, ločiti in le deloma v veljavi ohraniti to postavo.

Dokler ne bode zbrano državno zastopništvo, naloga bode Moji vladi, da oskrbuje vse, kar se ne dá odložiti, zlasti v denarnih in národnega gospodarstva zadevah.

Odprta je pot, ki z ozirom na postavne pravice pelje do porazumljenja, ako, česar se zaupljivo nadjam, Moje zveste národe, kterim veljá ta Moja cesarska beseda, vodi žrtvovaven in pomirljiv duh in zrela sprevidnost.

Na Dunaji 20. septembra 1865.

Franc Jožef I. r.

Gospodarske stvari.

Iz zbora avtrijskega gozdnega društva.*)

Prejemši povabilo udeležiti se posvetovanja avstrijskega gozdnega društva, kar se tiče pogozdovanja golega Krasa, sem potoval 4. dan septembra v Postojno, kamor je došlo iz raznih avstrijskih dežel, zlasti iz Češkega, kakor je povedal že gosp. dekan Hicinger, tudi deležnik našega zbora, čez 30 izurjenih gozdnarjev. Predstavljeni gosp. predsedniku, knezu Colloredo-Mansfeld-u, podpredsedniku gosp. Kolaru Jožefu, in tajniku g. Veselu, smo se podali na pot v cesarsko kobilarijo Prestranek, tam smo ogledovali skušnje obsajenja golega griča z raznim drevjem, zarejo gozdnega in sadnega drevjiča iz semena na dobro obdelanem vrtu, tudi lepo rast v boljšem pivškem svetu zasajenih mecesnov;

*) Ta popis nadaljuje potopis gozdnarskega društva noter do Trsta in tako dopolnuje popis gosp. dekana Hicingerja, ki so bili prvi dan zbora deležnik. Vred.